

	ЕЛЕКТРОННИЙ ФОНД ЛОКАЛЬНИХ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ ДОКУМЕНТІВ ПРИКАРПАТСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА	34-06
	КОМІСІЯ З ПИТАНЬ ЕТИКИ ТА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ	Редакція 2

ПОЛОЖЕННЯ

**про запобігання академічному плагіату та іншим
порушенням академічної доброчесності у навчальній та
науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського
національного університету імені Василя Стефаника**

м. Івано-Франківськ
2022 рік

	ЕЛЕКТРОННИЙ ФОНД ЛОКАЛЬНИХ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ ДОКУМЕНТІВ ПРИКАРПАТСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА	34-06
	КОМІСІЯ З ПИТАНЬ ЕТИКИ ТА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ	Редакція 2

ПЕРЕДМОВА

1. РОЗРОБЛЕНО Прикарпатським національним університетом імені Василя Стефаника

ВНЕСЕНО Комісією з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол від 12 травня 2022 р. № 2)

2. РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО Вченою радою Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
Протокол від 31 травня 2022 р. № 05

3. ВВЕДЕНО В ДІЮ наказом ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 27 вересня 2022 р. № 529

4. УПРОВАДЖЕНО НА ЗАМІНУ Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введеного в дію наказом ректора від 19 жовтня 2015 р. № 655, за рішенням Вченої ради університету від 28 вересня 2015 р., протокол № 9)

	ЕЛЕКТРОННИЙ ФОНД ЛОКАЛЬНИХ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ ДОКУМЕНТІВ ПРИКАРПАТСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА	34-06
	КОМІСІЯ З ПИТАНЬ ЕТИКИ ТА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ	Редакція 2

ЗМІСТ

1. Загальні положення	4
2. Визначення академічного плагіату та інших порушень академічної доброчесності	5
3. Принципи взаємодії між Прикарпатським національним університетом імені Василя Стефаника та здобувачами освіти	6
4. Рекомендації з попередження академічного плагіату та інших видів порушень академічної доброчесності у навчальному процесі та в науково-педагогічній діяльності	7
5. Порядок розгляду факту академічного плагіату та інших видів порушень академічної доброчесності	8
6. Прикінцеві та перехідні положення	10

	ЕЛЕКТРОННИЙ ФОНД ЛОКАЛЬНИХ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ ДОКУМЕНТІВ ПРИКАРПАТСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА	34-06
	КОМІСІЯ З ПИТАНЬ ЕТИКИ ТА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ	Редакція 2

1. Загальні положення

1.1. Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (далі – Положення) створено на підставі законодавства України, Статуту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника, українського («Положення про запобігання плагіату та впровадження практики належного цитування у навчальному процесі НаУКМА», «Положення про запобігання плагіату й коректне застосування цитат у навчальному процесі УКУ», «Кодекс честі НТУУ КПП») і міжнародного досвіду запобігання плагіату.

1.2. Це Положення:

- регулює застосування загальних засад та правил наукової етики, академічної доброчесності в письмових роботах та наукових дослідженнях здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника;

- визнає академічну й професійну етику та повагу до авторських прав ключовими засадами організації навчального процесу й науково-дослідної роботи та покликане сприяти впровадженню практики належного цитування шляхом закріплення визначення поняття та форм плагіату, інших видів порушень академічної доброчесності, методів запобігання його поширенню, процедури розгляду та фіксування фактів академічного плагіату, а також наслідків його вчинення в межах Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника;

- має на меті підвищення якості організації навчального процесу, рівня дисципліни здобувачів освіти при виконанні навчальних завдань у вигляді письмових робіт, а також забезпечення дотримання здобувачами освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника вимог щодо оформлення письмових робіт і наукових досліджень та встановлення відповідальності за їхнє порушення.

	ЕЛЕКТРОННИЙ ФОНД ЛОКАЛЬНИХ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ ДОКУМЕНТІВ ПРИКАРПАТСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА	34-06
	КОМІСІЯ З ПИТАНЬ ЕТИКИ ТА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ	Редакція 2

2. Визначення академічного плагіату та інших порушень академічної доброчесності

2.1. Академічним плагіатом вважається – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства.

2.2. Серед інших видів порушень академічної доброчесності, окрім академічного плагіату, слід згадати такі:

- самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- фабрикація – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі;
- фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу;
- списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;
- обман – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої діяльності процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;
- хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;
- необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти;
- надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання;
- вплив у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання.

	ЕЛЕКТРОННИЙ ФОНД ЛОКАЛЬНИХ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ ДОКУМЕНТІВ ПРИКАРПАТСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА	34-06
	КОМІСІЯ З ПИТАНЬ ЕТИКИ ТА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ	Редакція 2

3. Принципи взаємодії між Прикарпатським національним університетом імені Василя Стефаника та здобувачами освіти

3.1. Відповідно до Закону України «Про освіту», Закону України «Про вищу освіту», Статуту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, Кодексу честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника, *самостійність* виконання всіх навчальних завдань є одним із засадничих підходів до організації навчального процесу. Під час виконання письмових робіт здобувач освіти повинен підтвердити свій рівень володіння знаннями, практичними навичками, професійною майстерністю, а також дотримуватись законодавства України, Статуту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, Кодексу честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника та інших положень, моральних та етичних норм щодо авторських прав інших осіб.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

3.2. У разі підтвердження призначеним експертом чи експертною комісією факту академічного плагіату або інших порушення академічної доброчесності, здобувачу освіти виноситься догана із занесенням в особову справу. Якщо здобувач освіти списував під час іспиту чи під час проведення інших форм семестрового контролю або представив індивідуальну роботу (реферат, курсову, кваліфікаційну роботу тощо), яка є академічним плагіатом або містить елементи плагіату, або допустив інші види порушення академічної

	ЕЛЕКТРОННИЙ ФОНД ЛОКАЛЬНИХ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ ДОКУМЕНТІВ ПРИКАРПАТСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА	34-06
	КОМІСІЯ З ПИТАНЬ ЕТИКИ ТА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ	Редакція 2

добročесності, він повинен повторно скласти іспит або виконати повторно індивідуальне завдання.

3.3. Якщо спроба списування, академічного плагіату або інших видів порушень академічної доброчесності повториться знову, здобувача освіти відраховують з Університету або ж позбавляють диплома Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Рішення про ненадання диплома Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника приймає Вчена Рада Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

4. Рекомендації з попередження академічного плагіату та інших видів порушень академічної доброчесності у навчальному процесі та в науково-педагогічній діяльності

4.1. Профілактика академічного плагіату та інших видів порушень академічної доброчесності в навчальному процесі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника здійснюється шляхом:

- формування, видання та розповсюдження серед здобувачів освіти кафедрами Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника методичних матеріалів з уніфікованим визначенням вимог щодо належного оформлення посилань на використані у письмовій роботі матеріали;

- запровадження у рамках ознайомчих та/чи професійно-орієнтованих курсів на першому році бакалаврських та магістерських програм модулів з основ наукового письма та дослідницької роботи з вивченням вимог до написання письмових робіт та особливою увагою до принципів самостійної роботи над письмовими завданнями, коректного застосування інформації з інших джерел та уникнення академічного плагіату, а також правил опису джерел та оформлення цитувань;

- інформування викладачів, що вони, як керівники курсових і кваліфікаційних робіт, несуть персональну відповідальність за недопущення здобувачами освіти академічного плагіату або іншого виду порушення академічної доброчесності;

- повідомлення здобувачів освіти про це Положення та наслідки вчинення академічного плагіату, інших видів порушень академічної доброчесності, що ним передбачені, під час підписання угоди з Прикарпатським національним університетом імені Василя Стефаника;

	ЕЛЕКТРОННИЙ ФОНД ЛОКАЛЬНИХ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ ДОКУМЕНТІВ ПРИКАРПАТСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА	34-06
	КОМІСІЯ З ПИТАНЬ ЕТИКИ ТА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ	Редакція 2

– забезпечення доступу кожному здобувачу освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника до повної версії цього Положення на вебсторінці Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника;

– проведення заходів просвітницького, навчально-виховного та іншого характеру.

4.2. Під час планування навантаження та формулювання письмових завдань для здобувачів освіти навчально-методичному відділу, деканатам факультетів, дирекціям інститутів, дирекціям коледжів, кафедрам та викладачам Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника рекомендується:

– замінити реферативні письмові роботи альтернативними творчими завданнями, що сприяють самостійному підходу здобувача освіти до їхнього виконання, зокрема: тезами, есе, рецензіями, оглядами літератури, підготовкою презентацій тощо;

– розглядати можливість заміни однієї об'ємної письмової роботи в межах курсу кількома меншими за обсягом;

– розраховувати обсяг письмових робіт із врахуванням навантаження на здобувачів освіти за іншими курсами;

– розмежувати завдання за рівнем складності для здобувачів освіти бакалаврських та магістерських програм;

– вимагати від здобувачів освіти представлення на кафедрах письмових робіт (зокрема курсових, бакалаврських і магістерських) не менше ніж за 20 днів до їхнього публічного захисту.

5. Порядок розгляду факту академічного плагіату та інших видів порушень академічної доброчесності

5.1. Встановлення факту академічного плагіату та інших видів порушень академічної доброчесності

5.1.1. Викладач, оцінюючи письмову роботу здобувача освіти і зафіксувавши наявність академічного плагіату або іншого порушення академічної доброчесності, зобов'язаний не зарахувати дану роботу, оцінивши її в «нуль» балів, та письмово поінформувати протягом двох робочих днів про виявлений факт академічного плагіату або іншого виду порушення академічної доброчесності завідувача випускової кафедри та завідувача кафедри, яка забезпечує викладання даного курсу, а також ставить до відома деканат/дирекцію, а за його посередництвом – Студентський сенат. Курсові та

	ЕЛЕКТРОННИЙ ФОНД ЛОКАЛЬНИХ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ ДОКУМЕНТІВ ПРИКАРПАТСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА	34-06
	КОМІСІЯ З ПИТАНЬ ЕТИКИ ТА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ	Редакція 2

кваліфікаційні роботи, в яких виявлено ознаки академічного плагіату або іншого виду порушення академічної доброчесності, не допускаються до захисту.

5.1.2. Здобувач освіти подає завідувачу кафедри заяву з проханням про перевірку наявності чи відсутності факту академічного плагіату або іншого виду порушення академічної доброчесності в письмовій формі. Заява має містити коротке письмове пояснення суті справи, контактну інформацію, підпис заявника та дату подання. До тексту заяви додається копія роботи, яка розглядається. Без зазначених документів заява до розгляду не приймається.

5.1.3. Протягом двох робочих днів після отримання заяви завідувач кафедри призначає викладача чи групу викладачів для перевірки матеріалів щодо встановлення факту академічного плагіату або іншого виду порушення академічної доброчесності. Термін перевірки становить не більше п'яти днів з моменту одержання доручення.

5.1.4. На викладача-експерта (групу викладачів) покладається обов'язок зібрати і дослідити необхідні матеріали для проведення перевірки та, у разі необхідності, заслухати пояснення здобувача освіти, робота якого перевіряється, та викладача, який зафіксував факт академічного плагіату або іншого виду порушення академічної доброчесності.

5.1.5. Викладач представляє завідувачеві кафедри та деканату/дирекції в письмовій формі висновок про результати перевірки щодо наявності чи відсутності достатніх підстав для встановлення факту академічного плагіату або іншого виду порушення академічної доброчесності.

5.1.6. За поданням завідувача кафедри деканат/дирекція на підставі висновку експерта ухвалює остаточне рішення про наявність чи відсутність факту академічного плагіату або інших видів порушень академічної доброчесності в роботі та доводить його до відома здобувача освіти, а також Студентського сенату.

5.2. Завідувач кафедри, яка забезпечує викладання навчальної дисципліни, передає декану/директору відповідного факультету/інституту/коледжу подання щодо застосування заходів впливу до здобувача освіти, в роботі якого встановлено факт академічного плагіату або іншого виду порушення академічної доброчесності.

5.2. Академічна відповідальність у випадку встановлення факту академічного плагіату або іншого виду порушення академічної доброчесності:

5.2.1. До здобувача освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника у випадку встановлення факту академічного плагіату або іншого виду порушення академічної доброчесності може бути застосовано такі заходи впливу:

	ЕЛЕКТРОННИЙ ФОНД ЛОКАЛЬНИХ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ ДОКУМЕНТІВ ПРИКАРПАТСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА	34-06
	КОМІСІЯ З ПИТАНЬ ЕТИКИ ТА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ	Редакція 2

- письмові попередження, догана від декана факультету/директора інституту/директора коледжу;
- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- позбавлення академічної стипендії;
- позбавлення наданих університетом пільг з оплати навчання.

5.2.2. Наявність не менше двох фактів академічного плагіату або іншого виду порушення академічної доброчесності здобувачем освіти є підставою для його відрахування з Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, рішення про яке приймається ректором за відповідним поданням деканату/дирекції, та, за потреби, висновком Комісії з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

6. Прикінцеві та перехідні положення

6.1. Це положення в повному обсязі набирає чинності з 1 жовтня 2022 року.

6.2. З метою забезпечення ефективності застосування цього Положення деканати/дирекції наприкінці навчального року готують стислий висновок щодо практики його реалізації, який може містити рекомендації щодо внесення змін та доповнень. Такий висновок виноситься на розгляд Вченої Ради Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника для подальшого розгляду та ухвалення відповідного рішення.

	ЕЛЕКТРОННИЙ ФОНД ЛОКАЛЬНИХ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ ДОКУМЕНТІВ ПРИКАРПАТСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА	34-06
	КОМІСІЯ З ПИТАНЬ ЕТИКИ ТА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ	Редакція 2

ЛИСТ РЕЄСТРАЦІЇ ЗМІН

№	Номер аркуша			Підстава для внесення змін	Дата внесення змін	ПІБ відповідального за внесення змін
	зміненого	нового	вилу чено го			
1.	1	1		Ухвала Вченої ради, протокол №5	31.05.2022	Жерноклеєв О.С.
2.	3	5-6		Ухвала Вченої ради, протокол №5	31.05.2022	Жерноклеєв О.С.

	ЕЛЕКТРОННИЙ ФОНД ЛОКАЛЬНИХ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ ДОКУМЕНТІВ ПРИКАРПАТСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА	34-06
	КОМІСІЯ З ПИТАНЬ ЕТИКИ ТА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ	Редакція 2

РЕКВІЗИТИ ДОКУМЕНТА

ВНЕСЕНО Комісією з питань етики та академічної доброчесності

РОЗРОБНИКИ:

Запухляк Р. І., проректор з науково-педагогічної роботи;

Якубів В. М., проректор з наукової роботи;

Дойчик М. В., завідувач кафедри філософії, соціології та релігієзнавства;

Кузь М. В., директор Центру забезпечення якості;

Жерноклеєв О. С., голова Комісії з питань етики та академічної доброчесності.

	ЕЛЕКТРОННИЙ ФОНД ЛОКАЛЬНИХ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ ДОКУМЕНТІВ ПРИКАРПАТСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА	34-06
	КОМІСІЯ З ПИТАНЬ ЕТИКИ ТА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ	Редакція 2

ЛИСТ РОЗСИЛАННЯ

№	Підрозділи / посадові особи	Корпоративна адреса	Дата
1.	Факультети / інститути	fakultets@pnu.edu.ua	28.09.2022
2.	Директори-декани	dir_dek@pnu.edu.ua	28.09.2022
3.	Заступники деканів-директорів	zast_dek@pnu.edu.ua	28.09.2022
4.	Кафедри	kafedry@pnu.edu.ua	28.09.2022
5.	Завідувачі кафедр	zavkaf@pnu.edu.ua	28.09.2022
6.	Валентина Якубів	valentyna.yakubiv@pnu.edu.ua	28.09.2022
7.	Руслан Запукхляк	ruslan.zapukhlyak@pnu.edu.ua	28.09.2022
8.	Сергій Шарин	serhii.sharyn@pnu.edu.ua	28.09.2022
9.	Едуард Лапковський	eduard.lapkovskyi@pnu.edu.ua	28.09.2022
10.	Ірина Солонець	iryna.solonets@pnu.edu.ua	28.09.2022
11.	Олег Жерноклеєв	oleh.zhernokleiev@pnu.edu.ua	28.09.2022
12.	Леся Дмитришин	lesia.dmytryshyn@pnu.edu.ua	28.09.2022
14.	Максим Дойчик	maksym.doichyk@pnu.edu.ua	28.09.2022
15.	Микола Кузь	mykola.kuz@pnu.edu.ua	28.09.2022
16.	Центр забезпечення якості	cqa@pnu.edu.ua	28.09.2022
17.	Богдана Засідко	bohdana.zasidko@pnu.edu.ua	28.09.2022
18.	Відділ інформації та комунікації (пресслужба)	media@pnu.edu.ua	28.09.2022
19.	Ілля Фреїк	illja.freik@pnu.edu.ua	28.09.2022

Розсилку здійснено загальним відділом університету з корпоративної адреси office@pnu.edu.ua